

INKERILÄISTEN viesti

2 / 2017

Arvi Malilainen
Helsinki

Hyvää Yhdessä-vuotta!

KAAPRE-TYNNI JA AALETYNNI INKERILÄISINÄ VAIKUTTAJINA
Pietarhoviista Pukkilaan
INKERIKONAISET VERKKOKALASTAJINA
Inkerin lipun monet vaiheet
ISÄNI PIENEN MATKALAUKUN
SALAISUUS, OSA I
ja paljon
muuta!

TÄSSÄ NUMEROSSA – INKERILÄISTEN VIESTI 2 / 2017

KANSIKUVA

Aale Tynni olympiamitalivuonna 1948. Kuva: Arvi Matilainen.

Numero 3/2017 ilmestyy viikolla 21.

Aineisto toimitukseen 5.5. mennessä.

Numero 4/2017 ilmestyy viikolla 34.

Aineisto toimitukseen 4.8. mennessä.

Pääkirjoitus	3
Inkerin lipun monet vaiheet	5
Inkerikkonaiset verkkokalastajina	7
Kaapre Tynni ja Aale Tynni inkeriläisinä vaikuttajina	8
Etsintäkuulutus	15
Lyhyesti.....	15
Isäni pienen matkalaukun salaisuus, osa I.....	16
Pietarhovista Pukkilaan.....	20
Kirja-arvio: Vielä kerran Matriarkka.....	21
Tapahtumakalenteri.....	22

INKERILÄISTEN VIESTI

JULKAISIJA

Suomen Inkeri-liitto ry.

www.inkeriliitto.fi

suomeninkeriliitto@gmail.com

Puheenjohtaja Alina-Sinikka Salonen

p. 040 743 7042

alinasinikka@gmail.com

TOIMISTO

Lehden tilaukset ja osoitteenmuutokset, jäsenmaksut ja tuotetilaukset.

Osoite: Inkerikoti, Karjalatalo

Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki

tai p. 045 261 2342

APUA SUKUTUTKIMUKSEEN

suomeninkeriliitto.sukututkim@gmail.com

PANKKI

Kaikki Suomen Inkeri-liitto ry:lle tulevat

maksut: FI51 8000 1200 3063 64.

ILMOITUKSET/€

1/1 sivu 250€

½ sivu 135 €

¼ sivu 85€

Kuolinilmoitukset 17€

Kiitos- yms. ilmoitukset 10€

LEHDEN VUOSITILAUS 2017

40€ EU-maat

45€ muualle

TILAAMINEN

Maksu liiton tilille ja laskun viesti kohtaan

tilaajan nimi ja osoite. Nämä tiedot tulee

lähettää myös puhelimitse tai postitse

Suomen Inkeri-liitto ry:n toimistoon.

LEHDEN TOIMITUS

Päätöimittaja: Alina-Sinikka Salonen

Toimitussihteeri: Riikka Mahlamäki-

Kaistinen

ISSN 1236-9586

TOIMITUKSEN OSOITE

Renkkelintie 28, 40950 Muurame

p. 050 599 6773

inkerinviesti@suomi24.fi

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖ

Hallituksen pj.

Antti Kokkinen

Haarniskakuja 4 A, 02610 Espoo

akokkinen@brv.com

+358 504860 044

PÄÄASIAMIES RUOTSISSA

(hoitaa lehden tilaukset)

Viktor Aitman

Linbanev 6, SE-43835 Landvetter

p. +46 (0) 31916602

v_aitman@spray.se

Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili

173888-9

PAINOPIAIKKA

Picaset Oy, Helsinki

Pääkirjoitus

Alina-Sinikka Salonen

VOITTOISIA SUOMALAISIA LONTOON KESÄOLYMPIALAISISSA 1948

Ensimmäiseksi totean, että yksi kultamitalisti oli inkerinsuomalainen. Hänestä kerron kohta lisää. - Edellisestä Inkeriläisten viestistä tuli kaksi yhteydenottoa, mikä kertoo, että henkilöt olivat lukeneet lehteä ajatuksella. Eräs kysyi, mitä yhteyttä kannen suomalaisella urheilijalla on inkeriläisiin. Ei mitään. Siinä numerossa kerroin Suomen lipun historiasta 100 vuotta sitten. Kuva sivusi sitä aihetta, ja pohjusti tämän numeron kannessa olevaa inkerinsuomalaista olympiavoittajaa.

Toinen yhteydenotto tuli Ruotsista. Siellä olisi toivottu pitempää selostusta Inkerin lipun vaiheista. Olen ihan samaa mieltä. Lipun seikkailuista Kirjasalosta Suomen sotamuseoon kerron omassa artikkelissa tässä numerossa. Kiitos, Ruotsin inkerinsuomalaiset, että olette vaalineet huolella tätä meille niin tärkeää tunnustamme.

Vuosina 1912 – 1948 olympiakisoissa järjestettiin myös taidekilpailuja. Lajit olivat: arkkitehtuuri, kirjallisuus, kuvanveisto, maalaustaide ja musiikki. Töiden tuli olla urheilun innoittamia.

Vuonna 1948 Lontoossa Suomi sai taidelajeissa kultaa ja pronssia. Suomessa asuva inkeriläi-

nen runoilija Aale Tynni voitti kultaa lyriikkakirjallisuudessa. Voiton tuottanut runo Hellaan laakeri on kirjoitettu näihin olympialaisiin. Se on lehden takakannessa.

Suomesta oli myös kaksi arkkitehtiä: Yrjö Lindegren voitti kultaa työllään Varkauden urheilukeskus. - Helsingissä asuvat ovat varmasti nähneet Mäkelänkadun varrella kiemurtelevan talon, jolla ei näy olevan alkua eikä loppua. Se on Käärmetalo, jonka Yrjö Lindegren on suunnitellut, ei tosin olympiapyönä.

Arkkitehti Ilmari Niemelä sai pronssia Kemin urheilukeskuksen suunnittelullaan. Hän osallistui myös uimahyppyyn, mutta ei päässyt kiinni mitaliin.

Musiikissa Kalervo Tuukkasen sävellys Karhunpyynti sai hopeaa.

Tunnettu ja suosittu laulajamme Tapio Rautavaara oli myös mukana Lontoossa, mutta ei osallistunut musiikkiin vaan keihäänheittoon ja nappasi siinä kultamitalin!

Aikaisemmissa kisoissa Berliinissä 1936 kirjailija Urho Karhumäki oli voittanut kultaa kirjallisuuden epiikkasarjassa

teoksella Avoveteen.

Vuoden 1948 kisat olivat seitsemäs ja viimeinen kerta, kun taidelajit olivat ohjelmassa.

Helsingin vuoden 1952 kisojen järjestäjät toivoivat, että voisivat taidelajien sijaan järjestää taidenäyttelyyn. Tähän suostuttiin ja siitä tulikin sitten toistaiseksi uusi perinne.

Ei Aalen perheellä eikä Urheilumuseollakaan ole valokuvaa Aalesta lausumassa runoa. Ainoa kuva suomalaisista taidelajien edustajista on hankittu Urheilumuseon kokoelmista.

Kilpailussa ei saanut esittää aiemmin julkaistuja tekstejä. Aale oli keksinyt hienon aiheen: laakeripuun. Se oli kreikkalaisille Apollonin pyhä puu ja kulttuurin vertauskuva. Puu kasvaa 10 - 20 metriä korkeaksi. Lehdet ovat kärjelliset, nahkamaiset, aromaattisen ja kitkerän makuiset – ymmärtääkseni samoja, joita käytetään mausteina.

Varhaiskristityt pitivät laakeripuuta paratiisin elämän puuna. Heillä oli tapana asettaa vainaja lepäämään laakerinlehtien päälle ennen hautaamista. Tästä periytyy suomenkielinen ilmaus ”levätä laakereillaan”.

Kreikkalaisten tiedetään sitoneen laakeriseppeleitä palkkioksi menestyneille sankareille, runoilijoille ja suurten kilpailujen voittajille jo 2000-luvulla e. Kr. Laakeriseppeli oli paitsi yleinen voiton ja kunnian symboli, myös rauhan, ikuisuuden ja kuolemattomuuden vertauskuva. Antiikin palkitsemistavasta periytyy joissakin maissa – myös Suomessa – yhä oleva tapa antaa promootioissa maistereille akateemisen arvonsa merkiksi laakeriseppeliä.

Edellä olevan tietopaketin kerääminen oli kiinnostavaa. Löysin itselleni tähän asti täysin vierasta tietoa alueelta, joka on minulle muuten melkoisen vieras. Olympiakilpailuissa nautin kaikkein eniten alku- ja loppuseremonioista. Itse kilpailut eivät minua kovin paljon kiinnosta. Vahinko, että taidelajit ovat jääneet pois!

Iloitaan ainoasta inkerinsuomalaisesta olympiavoittajasta, Aale Tynnistä!

Alina-Sinikka Salonen
alinasinikka@gmail.com

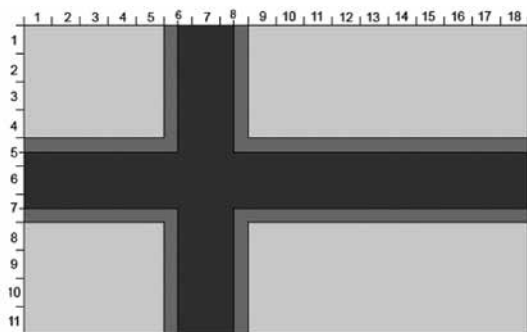

Lontoon 1948 olympiakisojen taidekilpailuissa palkitut Kalervo Tuukkanen, Aale Tynni, Ilmari Niemeläinen ja Yrjö Lindegren BBC:n haastattelussa. Kuva on Urheilumuseossa.

INKERIN LIPUN MONET VAIHEET

Alina-Sinikka Salonen

Inkerin lippu on skandinaavinen ristilippu, jonka krominkeltaisella pohjalla on sinooperinpunainen risti ja sen päällä kapeampi koboltinsininen reuna-ke. Lipun pituus on 18 ja korkeus 11.

Lipun värit on otettu historiallisesta Inkerinmaan vaakunasta. Värejä on perusteltu myös niin, että sininen risti muistuttaa inkeriläisten suomalaisuudesta, mutta on samalla Nevajoen ja sinisen taivaan symboli. Keltainen taas kuvaa Inkerinmaan viljavia peltoja ja punainen Pietarin muureja.

Inkerin lippu on lähes yhtä vanha kuin Suomen lippu (hyväksytty 28.5.1918 Suomen viralliseksi lipuksi). Inkerin lipun suunnitteli kapteeni E. J. Haapakoski Inkerin rykmentille heimosotien aikana. Lippu vihittiin 8.9.1919 Kirjasalossa, Pohjois-Inkerissä, joka oli viimeinen kylä, joka alistui neuvostovallalle. Tarton rauhan jälkeen Pohjois-Inkerin pataljoona joutui poistumaan Kirjasalosta. Lippu laskettiin jäähyväiskatselmuksessa 5.12.1920. Joukot marssivat Suomen rajan yli suruharsoon verhotun lipun jäljessä.

Alkuperäinen lippu kulki monipolvisen tien. Kun se tuotiin Suomeen, siitä huolehti entisen rykmentin kirjuri, inkerinsuomalainen Reino Vesikko. Sitteen lippu sijoitettiin Suomessa 1922 perustetun Inkerin Liiton tiloihin. Liitto lopetettiin "Neuvostoliiton vastaisena" järjestönä vuonna 1944. Marraskuun 26.pvä 1944 Reino Vesikko löysi Liiton tyhjistä toimistosta sinne jätetyn lipun.

Vesikko otti lipun mukanaan ja pakeni sen kanssa Ruotsiin keväällä 1945. Siellä on järjestetty inkerinsuomalaisten kesäjuhlia vuodesta 1947. Vuoden 1949 juhliin tuli osallistujaksi myös Reino Vesikko, joka toi juhliille pelastamansa Inkerin lipun. Juhlien päätyttyä lipun tarkasti Aatami Kämpäs. Hän tiesi, että siinä piti olla hänen tekemänsä merkintä K.I.. Se tarkoitti Kirjasaloa. Merkintä löytyi.

Reino Vesikko palasi Suomeen 1949, mutta jätti varmuuden vuoksi lipun Matti Randefeltin huomaan. Tämä huolehti siitä 50 vuotta, kunnes legendaarinen historiallinen lippu 12.7.1999 luovutettiin juhlallisesti monien sotaveteraanien läsnä ollessa Helsingin sotamuseoon.

Matti Randefelt pelasti Pohjois-Inkerin rykmentin lipun maanpakolaisuudesta Ruotsista.

Kun inkerinsuomalaiset järjestäytyivät neuvostojen lopulla, ensimmäisenä lippu vihittiin Tartossa Pietarin kirkossa 18.12.1988. Tallinnan inkerinsuomalaiset vihkiivät lippunsa 26.2.1989.

Inkerinmaalle keltainen ristilippu palasi vuonna 1989. Inkerin Liiton aktiivit siunasivat Suomes-

sa ommellun Inkerin lipun Kupanitsan kirkon raunioissa 14.5.1989. Siunauksen suoritti Arvo Survo. Ensimmäisen kerran lippu nostettiin saloon laskiaisjuhlilla 1989 Skuoritsassa. Kelton juhannusjuhlilla 1989 sitä tervehtivät tuhannet inkerinsuomalaiset.

Maanpuolustuskorkeakoulun ja sotamuseon edustajat eversti Reijo Vainio ja museonjohtaja Markku Meikko ottavat vastaan lipun kenraalimajuri Sami Sihvolta. Kuvat otettu 10.7.1999 Helsingissä, Taivallahden kasarmilla, Inkeriläiset ja karjalaiset heimoveteraanit ry:n kesäpäivillä.

INKERIKKONAISET VERKKOKALASTAJINA

Aira Kuronen

Suomen Kuvalehdessä on 1921 julkaistu harvinainen, T.H. Järven ottama valokuva naisista talvitamineissaan Suomenlahden jäällä. Tekstissä kerrotaan, että kuvassa on inkeriläisiä verkkokalastajia, joita sanotaan ”majamiehiksi”. Seiskarin ja Lavansaaren tienoilla he kalastavat samoilla vesillä kuin suomalaiset. Heidän majansa on rakennettu jalaksille.

Suomalaisten verkkokalastajain joukossa on vain harvoin naisväkeä, inkerikkojen kesken se on tavallista.

Hämärästä kuvasta saa jonkinlaisen käsityksen naisten vaateuksesta talvipakkasessa. Päällysvaateena on topattu hame ”jubka” ja lammasnahkaturkki ”pöyvy” tai toppanuttu, ”kutseveikka”. Alla täytyi olla lämpimiä röijyjä ja villainen kotikutoinen ”alujubka”. Jalassa villasukat ja ”huopaset”, niissä kuivaa heinääkin lämpimyyttä lisäämässä. Päässä naisilla on niskan taakse solmittu villainen ”korlus”. Käsinä verkkokalastajilla oli nahkarukukset, ”kintahat”, niiden sisällä langasta neulotut ”allaist”. Myöhempinä aikoina naisilla oli jalassa lämpimät ”kaatjat”, pitkät housut.

Putkakalastus oli tyypillistä Soikkolanniemen inkerikoille. Hevosella vietiin hänelle lautamaja,

”putka”, jossa asuttiin viikkokausia yhteen meenoon. Merenselällä leipä ansaittiin raskaalla työllä talvipakkasissa ja lumipyryissä. Verkoilla pyydettiin hailia ja kuoretta. Neljästä - kuuteen henkeä työskenteli ”partissa”. Naiset olivat työssä tasavertaisina miesten rinnalla. Lisäksi naisille lankesi luonnostaan ruoan keittäminen majan kaminan liedellä.

Putkilla oli 1900-luvun alkuvuosina ollut jopa viimeisillään raskaana olevia naisia. Soikkolassa tiedettiin useita tapauksia, että lapsi oli syntynyt putkassa tai meren jäällä. Paikka oli hyytävän kylmä, olosuhteet ankarat, mutta raskas työ oli ollut avuksi helppoon synnytykseen, ja lapsi jäi eloon. Äiti ja lapsi vietiin kii-reesti hevosella Seiskariin, jossa ”laps laaettiin”, pestiin ja vaatetettiin ennen

kotimatkaa Soikkolaan. Synnytyksen Suomenlahden jäällä olivat kuitenkin poikkeuksia, mutta kertovat karulla tavalla elämästä vielä 1900-luvun alussa.

Ennen vallankumousta ja pitkälti sen jälkeenkin hailit myytiin ”Petteriin” (Pietariin). Neljä, viisi hevoskuormaa lähti yhtä matkaa, näin oli turvalisempaa. Jäätäneet kalat kestivät hyvänä perille asti. Pietarissa oli tuttavita tukkuostajia, jotka ostivat koko kuorman sovitulla hinnalla. Kattilan eteläpuolella käytiin vaihtamassa kaloilla venäläisiltä leipäviljaa.

Lumimyrskyjen yllättäessä kalastajat menivät hevosineen yöksi Seiskarin saareen. Suomalaisten kanssa oli tultu tuttaviksi jo monessa polvessa. Majamiehiä oltiin puolin ja toisin, kun kesällä seiskarilaiset tuli veneillään Soikkolaan vieraisille ja vaihtamaan tuotteita.

Vuoden 1925 tienoilla Venäjällä valvonta tiukentui eikä saareen meno ollut luvallista. Talvisota katkaisi lopullisesti Soikkolan inkerikkojen ja seiskarilaisten majamiesten vuosisataiset ystävyysuhteet.

Aiheesta enemmän: Aira Kuronen, Inkerikot. Historia, uskonto ja perinne (2008)

”SE MAA EI MAHTUNUT ISÄNI TASKUUN”

Kaapre Tynni ja Aale Tynni inkeriläisinä vaikuttajina

Riitta Seppälä

Aale Tynni - inkeriläinen runoilija?

Aale Tynnin isä Kaapre Tynni pohdiskeli skeptisesti inkeriläisen kirjallisuuden mahdollisuuksia eräässä kirjeessään vuonna 1937 runoja kirjoittellevalle heimoveljelleen Aapo Iholle. Hän vertaili karjalaisten kirjailijoiden runsautta inkeriläisten vähälukuiseen määrään, mainiten harvoina ilonaiheina Aapo Ihon lisäksi Putro-veljekset, Aapo Vesikon, Matti Ruotsin, Tommi Hirvosen. ”Olisi-pa saatu esteettömästi kehitellä, niin olisi varmaan kirjallisella alalla alkanut näkyä parempaa jälkeä. Mutta nythän se on melkein mennyttä. Se mikä täällä varttuu ja kasvaa, liittyy yleissuomalaiseen perheeseen, se ei tule olemaan erikoisesti inkeriläistä. En voi odottaa inkeriläistä sen tulevan olemaan edes aiheiden puolesta, sillä täällä kehittyvä ei tunne Inkeriä, sen erikoisia oloja, joiden kuvaus saattaisi tuoda inkeriläisyyden kirjallisuuteen”.

Samalla hän lähetti tyttärensä Aale Tynnin ensimmäisen opiskelijalehdessä julkaistun runon ”Ilo” Aapo Iholle puntaroitavaksi: ”Mahtaako siihen sisältyä mitään tulevaisuuden toivoa? Ensimmäinen pääsky ei tee kesää, kuten sanotaan. Jäämme odottamaan.” Parin vuoden kuluttua Aale jo mestaroi Ihon tekstejä isän toimittamiin inkeriläisjulkaisuihin.

Aalen antautuminen kirjalliselle alalle ja menestys runoilijana tuotti isälle suurta onnea. Aale oli pitänyt esikoisteoksensa julkaisusopimuksen salassa perheeltään. Perheenjäsenet saivat tiedon Aalen ensimmäisen runokokoelman Kynttilänsydämen ilmestymisestä kustantajan ennakoilmoituksista 1938. Ylpeä isä asteli Suomalaiseen kirjakauppaan, jonka näyteikkunaa koristeli Aalen suurikokoinen kuva, ja vaati saada kuvan itselleen. Kun somistus aikanaan vaihdettiin, isä sai kuin saikin kuvan omakseen.

Kun Aale Tynni sai runostaan ”Hellaan laakeri” kultamitalin Lontoon olympialaisissa, Kaapre kir-

Lilja ja Kaapre Tynni kihlajaiskuvassa 1908

joitti Aapo Iholle: ”Olihan se mukava paukku, joka osoitti, ettei siellä maailmalla sen kummempia toisetkaan kynänpyörittäjät ole, kun Inkerin tytölle kultaa leikattiin. Siellä hän nyt on muitten mukana omaansa hakemassa. No nyt urheiluväkikin on huomannut, että arvoa on muillakin saavutuksilla.” Aale Tynni ei itse pannut erityistä arvoa kultamitalilleen, vaan totesi aina, että kultamitali taideolympialaisissa on sattumien summa. Kultamitali jäi kuitenkin historiaan, pysyi rariteettina ja lisäsi runoilijan tunnettuutta, etenkin tietovisakilpailuja harrastavien keskuudessa.

Kaapre-isä oli oikeassa siinä, että Suomessa kasvanut Aale Tynni sijoittuu ”suomalaiseen perheeseen”, suomalaisen kirjallisuuden historiaan eikä ole leimallisesti inkeriläinen runoilija. Silti hän oli isälle ylpeyden hetkellä ”Inkerin tyttö”.

Tynnin pakolaisperhe retkellä Albergassa (Leppävaara) ensimmäisenä Suomen kesänä 1920. Takana vasemmalta Aale, Kaapre sylissä Sylvä, Lilja ja Katri, edessä Martta ja Reino. Kuva: perheystävä Wladimir Schohin.

On ymmärrettävää, että inkeriläiset muistavat hänen inkeriläisen taustansa ja etsivät inkeriläisiä aiheita ja tunteja hänen runoudestaan. Jotain toki löytyykin. "Olen kasvanut poljetusta kamarasta,/ olen heimoa kunnianarkaa ja ylpeää./ Sinun nöyrytyksesi päivä, Suomi, vasta / minun silmiini kunnias aamuna kimmeltää. / Kuin valossa loistaa sateen jälkeen koivu, /sadehelmet kultaverkkona hiuksissaan, / niin kynelissäsi loistaen, maani, toivu / suven juhlaan nouse lannistumattomaan!" Aale kirjoitti isänmaallisessa runossaan sodan jälkeen.

Ikääntyessään Aale Tynni alkoi kantaa vastuuta inkeriläisyyden vaalimisesta. Hän palasi etsimään juuriaan, haastatteli sukulaisia ja kokosi aineistoa viimeiseksi jääneeseen teokseensa Inkeri Inkerini (1990), joka vanhempien ja suvun tarinasta laajenee kadonneen ajan kuvaukseksi Inkeristä, jota ei enää ole. Tämän teoksen venäjännös on valmistunut ja julkaisusopimus pietarilaisen kustantajan on tehty. Toivottavasti se pian ilmestyy.

Inkeriin ja poismenneisiin läheisiin liittyvät muis-

tot ja lapsuuden maisema sipulikupoleineen ovat läsnä Aale Tynnin viimeisessä runokokoelmassa Vuodenajat (1987). Kokoelmaan sisältyy runo "Taskut", muisto entisestä kotimaasta ja isästä, joka työskenteli vuosikymmenten ajan inkerinsuomalaisen kulttuurisen ja poliittisen aseman vahvistamiseksi ensin Inkerinmaalla ja myöhemmin emigranttina Suomessa. "Kolmivuotiaana/ vedin perässäni kelkkaa/ lumisella pihalla/ lumisessa maassa./ Se maa ei mahtunut/ isäni taskuun,/ hän taskussaan toi/ epätoivon ja toivon,/ epäuskon ja uskon,/ ja niistä hän eli,/ murtumaton./ Minulta jäi/ pihalle kelkka,/ otin mukaani vain/ sen ärsyttävän sadun/ jota tänäänkin kannan/ taskussani:/ Oli kaksi koiraa,/ Kerro ja Äläkerro –./ Nyt kerron ja en."

Aale Tynnin vanhemmat

Kaapre Tynni oli inkeriläinen kansanvalistaja ja heimonsa kansallisia kärkihahmoja, sosialismin aatetta ja Inkerin kulttuurista autonomiaa innolla ajanut sanomalehtimies ja venäjänkielen, historian ja maantiedon opettaja Pietarin kouluissa, tunnet-

tu radikaali kuvainkaataja, jonka toiminta aiheutti Inkerissä laajalti sekä ihastusta että vihastusta.

Myös hänen vaimonsa, kanttorintytär Lilja Tynni oli saanut hyvän koulutuksen Pavlovskin saksalaisessa koulussa ja Tsarskoje Selon opettajaseminaarissa ja toimi kansakoulunopettajana Inkerissä. Avioliitto solmittiin joulukuussa 1908, ja lapsia syntyi tasaiseen tahtiin, yhteensä Inkerissä viisi ja vielä Suomessa kaksi. Aale syntyi opettajaperheen neljäntenä lapsena vuonna 1913.

Inkerinsuomalaiset opettajat pyrkivät kansanvalistajina kohentamaan maansa oloja. He valoiivat toisiinsa rohkeaa optimismia, velvollisuuden- ja omanarvontuntoa. Suomen kielen ja raittiuden viljely sekä Inkerinmaan olojen ja perinteen tutkiminen loivat pohjaa muulle edistykselle. Tieteellinen maailmankuva syrjäytti uskonnollista. Opettajat olivat muokkaamassa inkerinsuomalaisista itsestään tietoista kansakuntaa. He järjestivät iltamia, joissa pidettiin kohottavia puheita ja laulettiin yhdessä. Yhteisyyttä loivat myös Viron mallin mukaan vuodesta 1899 järjestetyt laulujuhlat.

Inkerin vuosinaan Kaapre Tynni huhki opettajan työnsä ohella lehtimiehenä, politiikassa ja vapaassa kansanvalistustyössä. Kaapren omaksumaan kokonaisvaltaiseen kansanvalistustehtävään kuuluivat toiminta raittiusyhdistyksissä sekä esitelmien pito lukemattomissa iltamissa ja aloitteissa kansanvalistusseura Soihdun (1909) ja Inkerin sivistysrahaston (1916) perustamiseksi.

Vastuuntuntoinen, kielitaitoinen ja esiintymiskykyinen Kaapre oli sekä Pietarin suomalaisten työläisten että Hatsinan seudun inkerinsuomalaisten ja venäläisten luottomies. Kaapre edusti heitä ja ajoi heidän asioitaan kansankokouksissa ja kunnanhallinnossa, tehtaili julkilausumia ja aloitteita. Pietarin työläisten kokouksia hän johti vuoden 1905 suurlakon jälkeisinä vuosina, Tsarskoje Selon kunnanhallintoon hän osallistui 1910-luvun alussa. Hatsinan kunnankokouksessa Tynni valittiin maalaishallinnon äänivaltaiseksi ehdokkaaksi.

Venäjän vallankumous helmi-maaliskuussa 1917 mullisti olot. Kevät 1917 oli suurten toiveiden kevät niin koko Venäjänmaalla kuin Inkerissä.

Rakennettiin demokratiaa. Yleinen riemu ja usko edistykseen vallitsivat kaikkialla. Inkerissä valmistauduttiin suuriin kansallisiin tehtäviin. Inkeriläisten ensimmäinen edustajakokous oli valinnut huhtikuussa Kaapre Tynnin Kolppanan seminaarin johtajaksi. Kevään ja kesän edustajakokouksissa Kaapre piti puhetta ja hänet valittiin inkeriläisten johtomieheksi, keskustoimikunnan puheenjohtajaksi.

Inkeriläisten oli Kaapren mukaan ryhdyttävä ajamaan kansallista itsehallintoa uuden, kansanvaltaisen Venäjän yhteydessä. Yhteistyön välttämättömyys ajoi yksityisten maailmankuvien yli. Vuoden 1917 radikaali ei ollut enää vuoden 1905 radikaali. Toiveet kaatuivat 1918, kun bolševikit ottivat vallan Inkerinmaalla ja oloja ryhdyttiin järjestämään bolševikkikomennon mukaisesti. Myös Kolppanan seminaarin johtaja joutui silmätikuksi. Bolševikit määräsivät Kaapren vangittavaksi ja hän joutui pakenemaan. Hän siirtyi Pietarista salareittejä Suomeen huhtikuussa 1919 ja asettui Helsinkiin opettajaystävän luo. Hänen tarkoituksenaan oli pyrkiä Suomen kansalaiseksi ja saada perheensä kuljetettua Inkeristä turvaan.

Viimeisessä kokoelmassaan Vuodenajat Aale Tynni julkaisi muistorunon omasta äidistään, lempeäsilmäisestä neidosta, joka katseli portaita kirkkojen kullattujen sipulitornien kimallusta ja jonka sielun läpi oli miekka käyvä. Sylissä oli mustat myötäjäiset.

Mustat myötäjäiset saivat monet muutkin Inkerin neidot, kun Venäjän vallankumous mullisti Inkerinmaan rauhallisen kehityksen ja maa joutui sotatantereeksi puna-armeijan ja kenraali Judenitšin valkoisen armeijan välisissä taisteluissa. Bolševikkivallankumouksen hyrskyissä Lilja ja Kaapre Tynnin perhe huuhtoutui joulukuussa 1919 kotikonnuiltaan pakolaisiksi Suomeen. Saman kohtalon kokivat monet heidän sukulaisensa ja ystävänsä, yhteensä Suomeen tuli noin 8.000 inkeriläistä pakolaista, lisäksi venäläisiä ja karjalaisia tuli tuhatmäärin. Ne jotka jäivät Inkeriin, kuten esimerkiksi Lilja Tynnin äiti, katosivat Stalinin vainoissa, ammuttiin ojanpenkkaan tai pantiin Siperiaan menevään junavaunuun.

Vanhemmistaan Aale kirjoitti: ”toinen oli kuin leiskuva tuli, toinen kuin tyynesti virtaava vesi”. Kaapre-isä oli avoin, rohkea ja helposti innostuva. Lilja puolestaan pidättyväinen ja sulkeutunut siinä mielessä, ettei hänen ollut helppo tunteistaan puhua. Häntä ei ollut helppo päästä lähelle. Itsessään Aale tunnisti nämä molemmat puolet.

Inkeriläinen koti Suomessa

Tynnin emigranttiperheen koti perustettiin Pukinmäkeen, jonne nousi sukulaisten hartiavoimin Terijoelta siirretty huvila, joka sai nimekseen Oma kontu. Mutta jo muutaman vuoden päästä Kaapre Tynni onnistui ostamaan, toki suuresti velkaantuen, Aalen mukaan ”Pukinmäen kauneimmalta paikalta” Sinivuorentieltä huvilan, jossa perhe asui kaikkien lasten koulunkäynnin ajan. Pukinmäki oli siihen aikaan Helsingin pitäjää, lähes maaseutua, josta Helsinkiin kuljettiin junalla.

Perheen asettumista Suomeen helpotti olennaisesti se, että Kaapre Tynnillä oli loppututkinto Helsingin yliopistosta ja opettajan pätevyys myös Suomessa. Kaapre elätti suuren perheensä opettajanpalkallaan rehkien yhtä aikaa kolmessakin koulussa, jopa 50-60 työtunnin viikkoa. Lilja hoiti kotia ja suurperheen taloutta. Huvilatontilla viljeltiin monenlaista syötävää, lisää ruokaa saatiin metsästä. Perhe keräsi sieniä ja metsämarjoja myyntiin asti.

Aale Tynni ja Martti Haavio Sammatin Sampojuhilla 1970 yhdessä japanilaisten Kalevalan kääntäjien Midori Watanaken ja Shizuo Takahashin kanssa. Kuva: Esko Silvanto.

Tontille nousi myös pikkuhuvila, jossa pidettiin vuokralaisia.

Opettajaperheen kaikki lapset pantiin oppikouluun. Aale meni vanhempien siskojensa tavoin Helsingin Suomalaiseen Tyttökouluun, Tyttönormaalilyseoon, josta hän tuli ylioppilaaksi vuonna 1932. Yliopistossa hän opiskeli kotimaista kirjallisuutta ja suomen kieltä valmistuen maisteriksi vuonna 1936. Sen jälkeen hän toimi opettajana, kunnes uskaltautui vapaaksi kirjailijaksi.

Kaapre ja Lilja Tynnin muutkin lapset menestyivät opintiellä, tosin esikoispojan Reinon opinnot keskeytyivät abiturienttikäväänä hänen sairastuttuaan skitsofreniaan. Reino toipui siitä, mutta koulunkäynti jäi. Hän auttoi vanhempiaan maataloustöissä ja myöhemmin elätti itsensä puhelinyhtiön varastomiehenä. Vanhimhasta tyttärestä Martasta tuli englannin ja ranskan lehtori, Katrista lääketieteen professori, Sylvi ja Kerttu valmistuivat apteekki-alalle. Nuorin poika Lauri oli talvisodan syttyessä Oulunkylän yhteiskoulun kahdeksannelle luokalle. Suojeluskunnan käyneenä hän ilmoitautui vapaaehtoisena asepalveluun ja määrättiin reserviupseerikouluun. Jatkosodassa hän taisteli vänrikkinä inkeriläisrykmentissä, kunnes haavoitui Äänisjärven jäällä 1942. Invalidisoitumiseen huolimatta Lauri valmistui lääketieteen kandidaatiksi. Samanaikaisesti hän teki Tammelle käännöstöitä ja kirjoitteli aikakauslehtiin novelleja ja tarinoita, salaniemellä August Arkku ja omalla nimellään. Tammen kustantamana ilmestyi 1947 Lauri Tynnin humoristinen jännitysromani *Mies taivaanrannan takaa*. Lauri Tynnin kirjallisen toiminnan hiljensivät sodan traumat ja mielen järkkäminen, skitsofrenia.

Suomessa Kaapre Tynni jatkoi Inkeri-aktivismiaan toimien emigranttien perustamissa Inkerin väliaikaisessa hoitokunnassa ja Inkerin Liitossa ja piti Inkerin asiaa esillä kiertämällä esitelmöimässä Inkeristä. Kun Stalinin tultua valtaan Neuvostoliitosta alkoi

kuulua kauhutarinoita Inkerin pakkokollektiivisoinnista ja väestösiirroista, Inkerin Liitto lähetti kesällä 1931 Kaapre Tynnin matkaan etsimään inkerinsuomalaisten autonomialle tukea kansainvälisen politiikan ja diplomatian avulla. Ensimmäisellä matkallaan Virossa, Latviassa, Puolassa ja Tšekkoslovakiassa Tynni tapasi sotilaita, lehtimiehiä ja poliittisia päättäjiä. Varsovassa hän solmi yhteydet Prometheus-klubiin, joka yhdisti Neuvostoliiton diasporaan ajettuja vähemmistökansoja. Toinen matka suuntautui Englantiin ja Ranskaan, joiden lehdet saatiin kirjoittamaan Inkeristä. Reunavaltioyhteistyö Neuvostoliiton naapurivaltioiden kesken näytti aluksi suovan joitain mahdollisuuksia, mutta todellisia edellytyksiä vaikuttaa Neuvostoliiton sisäisiin asioihin ei kuitenkaan löytynyt. Vielä jatkosodan alkukuukausina Tynni elätteli toiveita palata Inkerinmaalle rakentamaan kulttuuriautonomiaa.

Elämänsä kantavasta kutsumuksesta Kaapre Tynni kirjoitti ystävälleen Aapo Iholle 1.1.1935 seuraavasti: ”Totisesti siitä asti kun lähdin seminaarista v. 1900, ylin ja kaiken käsittävä harrastukseni oli tämä kansamme asia. Se täytti elämäni. Yksityinen elämäni sai sopeutua sen työn puitteisiin, jota tämä harrastukseni velvoitti tekemään. Näin on ollut siellä, niin on, vaikka muuttuneissa oloissa, laita täällä.”

Venjoen mummo, Aalen äidinäiti Anna Piipponen tyttärensä Alman kanssa vierailulla Omassakonnussa 1923. He palasivat Venjoelle eivätkä päässeet enää Suomeen. Tynnin perhe on kasvanut täysilukuiseksi. Vasemmalta edessä Liljan veli Väinö Piipponen, Sylvä, Kaapre sylissään Lauri, Lilja sylissään Kerttu, Anna Piipponen; takana Martta, Reino, Katri, Aale ja Liljan sisar Alma Piipponen. Kuva: Wladimir Schohin

Kolppanan seminaarin vanha rakennus, Tynnin viimeinen koti Inkerissä. Kuva: Museovirasto.

Omat muistikuvani isoisästäni ovat vähäisiä. Hän oli pitkä, suoraryhtinen laiha mies, jolla oli runsas musta tukka, vain viikset olivat harmaantuneet ja muuttuneet valkoisiksi. Muistan hämäästi hänet Seipistöstä, Järvenpäästä, maatilalta, jonka hän oli hankkinut talvisodan ja jatkosodan välisenä aikana, kyllästytneenä jatkuvaan elintarvikepulaan. Seipistön maatila oli erilainen kuin isäni vanhempien pohjoiskarjalainen maatila Enon Revonkylässä. Seipistössä viljeltiin kaalia, tattaria, virnaa ja härkäpapua ja oli hevonen kuten Enossakin. Tiloilla pidettiin kanoja, lehmii, lampaita ja sikoja, mutta Seipistön pihapiirissä oli lisäksi hanhia, kalkkunoita ja mehiläispesiä. Maanviljelystöistä huolimatta isoisä hoiti samanaikaisesti toista leiviskäänsä, opetusta helsinkiläisissä kouluissa.

Viimeiset vuotensa 50-luvulla isoisäni asui huvilanomistajana Oulunkylän Patolassa yhdessä mummon ja vanhimman poikansa kanssa. Kotielämistä olivat jäljellä enää mehiläiset, joista hän esitelmöi innostuneesti. Kirjahyllystä löytyivät Suomen kansan vanhat sadut, joiden syöjättäret ja pahat noidat vetivät puoleensa. Olin 9-vuotias, kun isoisä kuoli 1953.

Satuun vangittu Tuhkimo ja Lindblad

Runoilijana ennen sotaa aloittanut Aale Tynni jatkoi 30-luvun vahvaa mitallista runoperinnettä Kailaan ja Sarkian linjalla. Esikoiskokoelmaa seuranneissa kokoelmissa sota-aika on läsnä allegorisoituneena kosmisiin näkyihin ja keskiajan ja antiikin motiivein kuolemantanssiin, karnevaaliin ja aurinkovaljakon taitamattomaan ajajaan, joka on vaarassa suistaa maan radaltaan.

Välirauhan aikana Aale avioitui opiskelutoverinsa, valtionarkiston virkamiehen ja historiantutkijan Kauko Pirisen kanssa (myöhemmin kirkkohistorian professori). Tästä avioliitosta syntyi kolme lasta. Äitiyden kokemus ja lasten syntymät olivat Aalelle voimakkaita elämyksiä ja innoittivat runoihin, joiden realistinen ja biologinen pohjavire olivat uutta lapsilyriikassa. Ne sävyttävät palkittuja kokoelmia *Lehtimaja* ja *Soiva metsä*.

Soivan metsän runosikermien syntymän herkeyttä kirjoitusjaksoa Aale luonnehti elämänsä tärkeimmäksi. ”Se oli ikään kuin sellainen hetki, jolloin minulle annettiin näkemisen kyky, jolloin tulen tajuamaan, että lyyrikon kyky on ihan verrattavissa siihen, mitä sibyllat kolmijalallansa istuen kokivat.”

Samaan aikaan Aale tuli tietoiseksi oman avioliitonsa vaikeuksista ja sairastui puoli vuotta kestä-

neeseen masennukseen. Hän nousi siitä naisverkostonsa, ystäviensä avulla. Hän liittyi naistaiteilijoiden perustamaan Minna Canthin seuraan ja tuli valituksi Suomen kirjailijaliiton johtokuntaan. Minna Canthin seuran jäsen hän oli kuolemaansa asti ja toimi 25 vuotta seuran puheenjohtajanakin. Myös Kirjailijaliiton johtokunnassa hän toimi pari vuosikymmentä edeten varapuheenjohtajaksi.

Aale oli 40-luvun lopulla juhlittu runoilija, jonka runoja kuultiin monien lausujien ohjelmistossa. Vapaamittaisen lyriikan läpimurto 1950-luvulla merkitsi kuitenkin samalla Tynnin edustaman mitallisen runouden kriisiä. Mitallinen runous sysättiin syrjään ja moni aiemmin tuottelias runoilija vaikeni. Aale ei antanut periksi vaan lähti ajan paineessa muuttamaan tyyliään. Myöhemmin hän palasi takaisin hänelle luontaiseen laululliseen ja mitalliseen runontekoon.

Mitallisen runouden kriisin seurauksena Aale laajensi työsarkaansa kirjailijana ja hänestä sukeutui lastenkirjailija sekä monipuolinen kääntäjä, joka välitti eri aikojen ja kielten runoutta suomeksi. Mitallinen, loppusointuja käyttävä ja yleensä rytmisen runous löysi turvapaikan lastenkirjallisuudesta.

Tutustuminen WSOY:n kirjalliseen johtajaan Martti Haavioon oli kohtalokas molemmille kirjailijoille. Martti Haavio oli jo työnsä puolesta Aalen runojen editorin ja puolestapuhujan. Aale puolestaan oli nuoresta pitäen ihaillut P. Mustapään (Martti Haavion) runoutta. Molempia yhdisti myös rohkea isänmaallisuus sodan jälkeisessä vasemmistolaisessa ilmapiirissä – ja inkeriläisyys. Martti Haavio oli kansanrunouden tutkijana syvästi perehtynyt Inkerin kansanrunoihin ja viehättyi nuoreen inkeriläissyntyiseen runoilijaan. Aalen ja Martin editorisuhde tiivistyi vastavuoroiseksi ja ystävyys rakkaudeksi.

Molemmat olivat tahoillaan naimisissa eivätkä nähneet yhteistä tulevaisuutta muussa kuin runouden maailmassa. Aale Tynnin Ylitse vuorensä -kokoelman runoissa Martti on kaikkialla läsnä, se on täynnä heidän ilon ja tuskan katkeransuloista rakkauttaan. Vain varjoja tai

Lauri Tynni

unikuvia toisilleen ovat satuun vangittu Tuhkimo ja prinssi. ”Tuhkimon paossa’ kuvataan prinssiä: ”Hän on varjo vain, hän on laulu vain, / hän on unta Tuhkimon.” Ja Orfeus kuvailee itseään: ”Olen laulusi sun, olen toivosi sun, olen tieto viimeinen.”

Haavion puolison Elsa Enäjärvi-Haavion sairastuminen syöpään ja kuolema 1951 muutti tilanteen. Aale Tynnin lähes kymmenen vuotta kestänyt piinallinen avioeroproessi käynnistyi. Vihdoin vuonna 1960 Aale ja Martti saattoivat mennä naimisiin ja alkoi heidän yhteinen onnellinen liittonsa, joka päättyi Haavion kuolemaan 1973.

Myöhemmin Aale ei lakannut puhumasta miehensä merkityksestä vaikutteiden antajana. Hän seurasi läheltä Haavion tutkimustyötä ja sai runoudelleen virikkeitä kansanrunoudesta ja siitä henkisestä aarteistosta, jota kansanperinne merkitsee. Haavion kertomat tarinat jäivät Aalessa itämään ja muuntuivat runoksi, ne olivat hänelle uutta ja innostavaa. Liian tuttu asia ei sovellu runon aiheeksi, sanoi Aale, mutta uusi herättää mielikuvituksen ja viehättää.

Vastaavasti Aale soi ajatusten kaikupohjaa Marttille. Akateemikkovuosinaan Haavio loi kansanrunouden pohjalta entistä rohkeampia menneisyydenkuvitelmia. Aalelle hän omisti inkeriläisten rituaaleja käsittelevän teoksensa Kuolematonten lehdot (1961).

Martin ateljeekritiikki oli Aalelle merkitsevämpää kuin kenenkään julkisuuden kriitikon arvostelu. Hän opetti Aalen olemaan kiinnittämättä huomiota siihen kielteiseen suhtautumiseen ja välinpitämättömyyteen, jopa ivaan, joka muotisuuntien vaihdellessa tulee useimpien kirjailijoiden osaksi, jos he pitkään pysyvät kirjallisessa työssä.

Kirjoittaja on Aale Tynnin tytär ja on kirjoittanut yhdessä poikansa, dosentti Mikko-Olavi Seppälän kanssa äitinsä elämäkerran **Aale Tynni - Hymyily, kyynele, laulu** (WSOY 2013)

Aale 1965. Kuva: T. Nousiainen.

KIRJAILIJA JA AKATEMIKKO

Aale Maria Tynni-Haavio 1913–1997

- Julkaisi 15 runokokoelmaa vuosina 1938–1987.
- Kootut runot uusin painos 2013.
- Lastenkirjoja mm. Satuaapinen, Heikin salaisuudet sekä yhdessä Martti Haavion kanssa useita kansakoulun luku- ja oppikirjoja.
- Asiaproosaa mm. Olen vielä kaukana. Martti Haavio – P. Mustapää 20-luvun maisemassa (1978) Inkeri Inkerini (1990); postuumina Kuva kaivattuni. P. Mustapään runojen taustaa (2005).
- Käännöstitä mm. Tuhat laulujen vuotta, Tulisen järjen aika, Ibsenin Brand, Shakespearen Sonetit, W.B. Yeatsin Runoja sekä Eddan sankarunot ja Eddan jumalrunot.
- Lukuisia koti- ja ulkomaisia palkintoja ja kunnianosoituksia, mm. kunnia-tohtorin ja akateemikon arvo, Henrik Steffens –palkinto, SVR I ja Pro Finlandia –mitali.

ETSITÄÄN

Eino Väärä ja siskonsa Eila Kivikankare etsivät sukulaisia

Eino:

Itse olen syntynyt Suomessa, mutta edesmenneet vanhempani olivat Inkeristä. Osa sukulaisista elää siellä vieläkin, vaikka heidän olinpaikoistaan on kovin vähän tietoa. Olisi hienoa jos jotain kautta saisi tietoa. Vanhempamme olivat Juho ja Maria Väärä os. Kirppu ja asuivat Liissilässä, Sieltä he lähtivät sotaa pakoon ja päätyivät monien mutkien (Viro) kautta Hankoon. Sieltä he päätyivät Kauhajoelle, missä minä olen syntynyt v. 1945. Sieltä muutettiin v. 1946 Turkuun.

Eila kirjoitti:

Veljeni edellä kertoinkin tärkeimmät tietomme. Minäkin olen syntynyt Suomessa, v. 1949 Turussa. – Joskus kauan sitten yritin saada selville juuriamme, mutta aika mahdottomalta tuntuu. Harmi, sillä kun itselle tulee ikää, alkaa suku kiinnostamaan yhä enemmän ja harmittamaan, kun ei siitä mitään tiedä. Isämme oli syntynyt 1905 ja äitimme 1914.

Yhteydenotot Eila Kivikankare:

eila.kivikankare@gmail.com

Tai

Eino Väärä: einovara1@gmail.com

LYHYESTI

Tiedoksi seuraava kirja:

Jalkanen Esko:

Skuuritsan papit sekä seurakunnan historiallisia vaiheita vuosina 1624–2001.

Skuuritsan työ-toimikunta, 2002.

Suomen Inkeri-liitto järjestää Inkerin kansallislinnun ja kansalliseläimen (ei kotieläintä) valinnan.

Ehdotuksesi voit antaa lähettämällä viestin sähköpostiin

alinasinikka@gmail.com tai tekstiviestin puhelimeen

+358 40 743 7042 toukokuun loppuun mennessä.

ISÄNI PIENEN MATKALAUKUN SALAISUUS osa I

Adoptiolapsen ryöstö suomalaisilta vanhemmilta – ja kuinka Suomi sai omansa takaisin

Nina Heikkinen

Toisesta maailmansodasta tuli miljoonille ihmisille suuri tragedia. Minun isäni kohtalo oli pieni pisara kyynelten valtameressä. Haluan kertoa tämän pienen Adolf-pojan selviytymistarinan. On vuosi 1941, hän täyttää pian 9, ja on rakas lapsi isälle ja äidille. Hänellä on isovelji, monta serkkua ja kavERIA. Ja nyt juuri alkoi kesäloma!

Kaikki muuttui hetkessä, kun sana ”sota” tarttui ihmisten huulille. Adolfilta oli ensin ammuttu isä, sitten vangittu isovelji ja viety tuntemattomaan. Äiti ja Adolf-poika muiden sukulaisten kanssa lähtivät Viroon ja päätyivät kokoamisleiriin. Kaikki kärsivät nälästä ja sairauksista. Pienikokoisena poika tilaisuuden tullen pääsi piikkilangan alta perunapellolle kaivamaan perunoita. Miten hänen äitinsä onnistui laittamaan niistä ruokaa, en osaa edes kuvitella.

Pian äiti sairastuu ja kuolee. Minun pieni sankarini jää täysin orvoksi. Silmien edessä hänen rakas äitinsä heitetään muiden kanssa joukkohautaan. Nälkäisenä, kylmissään ja peloissaan, hän on sodan keskellä... Mikä voisi olla kamalampaa? Mutta se on vasta alkusoittoa sodan kauheuksille.

Monien kärsimysten kautta, keväällä 1943 poika pääsee Punaisen Ristin kautta Pohjanmaalle Vilho ja Emmi Panulan perheeseen, johon kuuluu neljä tytärtä: Sylvi, Eeva, Eila ja Saara. He kaikki ottavat pojan avosylin vastaan. Rakkaudella ja maalaisruoalla heidän onnistui lihottaa poika normaaliin kuntoon.

Pieni kaveri pääsee kouluun ja hänellä on taas perhe ja kavereita. Uudet vanhemmat panevat vireille adoptiohakemuksen, mutta asiaa ei ehditty käsitellä valmiiksi, kun rauha Neuvostoliiton ja Suomen välillä solmittiin syksyllä 1944.

Tammikuun alussa 1945 tuli määräys Adolfin palauttamisesta Venäjälle. Kello 10:ltä tuli ehdoton määräys: illalla piti olla rautatieasemalla. Se oli murheen päivä koko perheelle. Itku ja epätoivo valtasivat pojan sielun... Orpolapsi lähti uusine kenkineen ja takkeineen takaisin Venäjän puolelle. Taskussa oli pieni joka pojan puukko ja repussa korppuja, kirjekuoria, postikortteja postimerkkeineen ja vielä ties mitä, mitä vanhempien oli onnistunut hankkia Adolfille, ennen kuin hänet annettiin tuntemattoman luisiin käsiin.

MATKALLA TUNTEMATTOMAAN

Adolf kirjoittaa postikortin 13.01.45 Helsingistä: ”Herra Vilho Panulalle. Hyvä isä! Olen saapunut määränpäähän. Matka sujui hyvin.” Mutta oli jatkettava eteenpäin – kohti Venäjää, ja seuraava postikortti oli postitettu Vainikkalasta 15.01.45 ja osoitettu:

”Rouva Emmi Panulalle. Junassa. Hyvä äiti! Terveisiä junasta. Voin hyvin. Terveisin Aatto.”

Muiden inkeriläislapsien joukossa Adolf oli viety Jaroslavin alueelle orpokotiin. Pian poika kirjoitti jo oikean kirjeen, ja postin leimassa heikosti pystyy erottamaan päivämäärän: joko toinen tai kolmas kuukausi vuonna -45, mutta toisella puolella lihava leima ”Sota- sensuuri 19/M”. Adolf kirjoittaa:

”Terveisiä paljon täältä Venäjänmaalta teille kaikille. Minulla on hyvin ikävä Suomeen. Kuinka voitte siellä kotona? Minä voin erinomaisesti. Me olemme lasten kotis. Meität pannaan vissiin kouluun. Täällä on kylmät ilmat. Täällä on paljon muitakin inkeriläisiä. Nyt on sunnuntai, kun kirjoitan tätä kirjettä. Meität on luvattu vietä Pietariin. Sitten meität tuotaan Suomeen, kun sota loppuu. Nyt on kai paras lopettaa tämä kirje, sillä minä en keksi muutakaan. Kirjoitakaa sitten pian, sillä minulla

on kovin ikävä. Terveisiä teile kaikille lähettää Aatto.”

Toinen kirje lähtee 18.4.45, kolmas 13.3.46 ja viimeinen 26.5.46. Se on seuraava:

”Rakas äiti! Sydämeliset terveiset täältä kaukaa Venäjään maalta. Kiitoksia paljon kirjestä, jonka sain teiltä juuri äskettäin. Tulin kovin iloiseksi kun sain tietä, että tee saite minulta kirjeen. Minä olen monta kirjettä teile kirjotanut, mutta en tiedä miksi ne ei ole teile saapuneet. Minä sain teidän paketin, lastenkoti maksoi siitä paketista 350 ruplaa. Täälä on tullut kevät, koivut ovat jo hiiren korvalla. Kokonaisen talven olen käynyt Venäjän koulua. Täältä Selosta on paljon inkeriläisiä mennyt Viroon, minäkin yridän pstä tänä kesänä pois Selosta. Koulu on loppunut. Täällä on ruvettu jo istuttamaan peruna. Tänään valokuvattiin lastenkotissa lapsia, minäki pääsin kuvan. Kun valokuvat tulevat valmiksi niin lähetän teilee myös yhden kuvan. Minulla on kovin ikävä Suomeen, joka kerta kun rupean muistelemaan Suomesta, niin tulee kyneleet silmiin. Täytyy kai lopettaa tämä kirje. Sanokaa paljon terveisiä Keturilaan mummulle, Esalle ja Lealle ja kaikille tuttaville. Erityisen paljon terveisiä teile ja kaikelle kotiväelle. Onnitteelen Eevaa ja toivon hänelle menestykselistä elämää. Lopuksi toivon, että pian tavattaisimme toisemme. Minulla on silmät taas tullet kipeiksi. Enoni lähettää teille kaikille paljon terveisiä. Moniin terveisin Aatto Heikkinen”

Näistä kirjeistä näkyy pojan kodinkaipuu ja toive päästä takaisin läheistensä luo. Ja Adolf päättää toteuttaa sen omin voimin! Yksinkertaisesti hän karkaa ja pakenee ensiksi metsiä pitkin, marjoja syöden ja peltojen reunoilla juosten. En tiedä kuinka pitkälle hän on päässyt, mutta tärkeäksi jää yritys, ja isäni kasvava selviytyjän luonne. Hänet saatiin kiinni.

Ammatiksi pojalle määrättiin vuonna 1948 peltiseppä-hitsaaja ja sen mukaan hän suorittaa ammattikoulun opinnot ja vuonna 1950 saa työpaikan isolla puimuritehtaalla Venäjän eteläpuolella, kaukana rakkaaksi tulleista ihmisistä.

Tällä kertaa Adolfilla on samasta orpokodista kaksi kaveria, jotka myös saivat työpaikat tehtaalta.

He ovat tyttö ja poika, kaksi samanikäistä nuorta. Tulevaisuudessa heistä tulee perhe ja työstä pikkusiskoni kummi. Isä jää 33-vuotiaaksi poikamieheksi.

En tiedä paljon tästä jutusta, paitsi sen, että isäni poikakaveri myös oli inkeriläinen, mutta etu- ja sukunimensä olivat venäläisiä. Kuulin äidiltäni, että hän on vaihtanut nimensä. Isäni kaikki tunsivat nimellä Anatolij Pavlovin poika. Yhteys Suomeen on katkennut monien vuosien ajaksi. Epäilen, ettei kirjeitä vain päästetty lähtemään perille KGB toimesta. Isäni suomen kielen taito näinä vuosina kuihtui olemattomiin.

HUOLI ADOLFIN KATOAMISESTA

Punaisen ristin kautta vasta 60-luvulla Panulat saavat vihdoinkin tietää, että Adolf on elossa, ja kirjeenvaihto alkaa uudestaan. Kielen kanssa on ongelmia ja joudutaan pyytämään kääntäjän apua. Venäjällä on ”suojasää”-ilmiö, ja Adolf pääsee matkustamaan Leningradiin vuonna 1961, missä hän tapaa Saara-siskonsa.

Seitsemänkymmentäluvun puolivälissä Moskovassa Metropolhotellissa, minä, 11 vuotias tyttö, isäni seurassa saan tutustua isoon joukkoon hymyileviä ihmisiä. He ovat sekä vanhoja että nuoria ja puhuvat aivan ihmeellisellä kielellä. Mutta se ei estänyt jo silloin ystäväystymästä yhden nuoren tytön kanssa siitä joukosta. Vaihdoimme ensin kirjeitä, ja myöhemmin meistä tuli parhaat ystävät. Vielä yksi muisto tuosta tapaamisesta – pieni pala tummaa mallasleipää juustoineen ja Fanta-limsaa! Maku oli aivan eri planeetalta! Tämä kaikki tapahtuu myöhemmin, nyt isäni vasta tutustui minun tulevaan äitiini.

Isä ja äiti olivat töissä samalla tehtaalla ja menivät naimisiin vuonna 1963. He vuokrasivat itselleen yhteisen pikkutorpan kaupungin laidalta ja saivat seuraavana vuonna Nina-tytön. Vanhempieni työ oli kolmivuoroinen ja äitiysloma kahden kuukauden pituinen. He yrittivät omien kykyjensä mukaan hoitaa minua vaihtamalla työvuorot sillä lailla, että joku olisi aina kotona minun kanssani. Aina se ei onnistunut, niin kuin monilla muillakin tehtaan nuorilla vanhemmilla.

Hattu kädessä Kauhajoella vähän ennen lähtöä Neuvostoliittoon.

Tilanteen helpottamiseksi tehtaan pääporttien yhteydessä oli lastenhuone, missä vauvat odottivat jomman kumman vanhempiansa tuloa, kun heillä vaihtuivat vuorot. Äidit myös kävivät siellä imettämässä vauvojansa tauoilla. Vaippoja silloin ei ollut ja se teki koko jutun aika haastavaksi kaikille osapuolille! Sellaista ei voi kukaan kestää kauan.

Puolivuotiaana pääsin mummoni ja vaarini luo kahdeksi vuodeksi. He asuivat pienessä kaupungissa omakotitalossa 3 tunnin junamatkan päässä Rostovista.

Äitini isovelji perheineen asui heidän luonaan. Vanhempani saivat minulle paikan ympärivuorokautisesta lastentarhasta. Se tarkoitti sitä, että lapset olivat hoidossa 24 tuntia 5 päivän ajan ja heidät haettiin kotiin viikonlopuksi. Ihan ymmärrettävää, etten halunnut mennä sinne, ja kun mummon

ruoalla minusta oli tullut vahva ja kovaääninen, se koitui ongelmaksi. Äiti kertoi, että minun ensimmäinen sanani ei ollut äiti tai mummu, vaan ”ite”.

En muista, miten äitini pärjäsi, mutta kun oli isän vuoro viedä minut hoitoon, hän osasi tehdä siitä pienen seikkailun! Osa reittiä ratikalla ja loppumatka kävellen eri katujen kautta, se sai minut unohtamaan minne olimme menossa. Isä vei huomioni muualle ja kuvittelin, että tällä kertaa me ihan varmasti pääsemme vaikka karusellipuistoon tai mummon luo! Ihmettelin ja harmistuin joka kerta, kun matkamme loppujen lopuksi päättyi aina tarhan muuriaidalle... Uskoin, koska osasihan isä keksiä hauskoja juttuja. Yksi niistä oli pupusta, joka silloin tällöin juoksi meidän pihan poikki ja antoi isälle mandariineja omasta pussista. Niitä isäni antoi minulle. Vaikka kuinka yritin katsoa ikkunasta lumen peitossa olevalle pihalle, en koskaan nähnyt kilttiä pupua.

”ensimmäinen sanani ei ollut äiti tai mummu, vaan ”ite”.

Meidän pieni torppa seisoivat vuokraemännän tonttipalstan nurkassa. Sen kuntoa kuvailee tämä fakta: syksyllä vanhempani toivat mummolta ja vaarilta ison säkin erinomaisia omia perunoita ja pistivät sen sängyn alle, kun muuta lämmintä säilytystilaa ei ollut. Kun tulimme myöhemmin kotiin uuden vuoden juhlapäivien jälkeen mummolasta, järkytys oli suuri – koko perunasäkki oli jäänyt kivikovaksi! Vielä monien vuosien päästä äiti oli harmisinaan, kun niin hyvä peruna meni pilalle!

Vuokraemäntä asui samalla tontilla, muutaman metrin päässä meidän tuvasta ja ympärillä levittäytyi iso puutarha kasvitarihoinen ja kukkineen. Keskellä kasvoi iso kirsikkapuu. Koska emäntä oli kovin tukeva, hän oli usein pyytänyt isältäni apua sadonkorjuussa.

Isäni osasi kiivetä puuhun, oksat kestivät hänen painoa, koska mies oli oikein laiha. Jos oli viikonloppu ja minäkin olin kotona isän ollessa puussa, silloin tällöin ”vahingossa” putosivat muutamat parhaat kirsikat alas. ”Pikkukettu” oli paikalla ja

Kirjoittaja Nina Heikkinen isän sylissä.

kirsikat oli syöty saman tien!

Eräänä talvena tapahtui hauska juttu. Minulle ostettiin uusi turkkitakki, ja isäni kanssa menimme pulkkamäelle. Mukana meillä oli isohko rautapulkka. Isä istahti perämieheksi, minä pääsin eteen ja pulkka aloitti henkeä salpaavan laskettelun! Loppumatkalla perämieheni teki äkkijarrutusta omien kantapäiden voimin. Pulkka pysähtyi, mutta minä jatkoin matkaani suoraan pikkujokeen.

Vaikka oli talvi, joki ei ollut jäänytynyt koska se oli avoin viemärijoki, joka sai alkunsa puimuritehtaan pesutuvista. Tämän ”joen” syvin paikka oli polveen asti, mutta kun yhtäkkiä jouduin sen saippualle haisevaan sameaan veteen, se tuntui pelottavalta.

Kotiin tulimme molemmat läpimärkinä. Isäni juoksi koko paluumatkan henkensä edestä, kun pelkäsi minun jäätyvän kuoliaaksi. En edes vilustanut, mutta uusi takkini meni pilalle ja sitä juttua on aina muisteltu nauraen.

”Isäni juoksi koko paluumatkan henkensä edestä.”

Muistan isäni aina lukemassa sanomalehtiä tai kirjoja. Etten häiritsisi, hän oli antanut kirjoja, sanoen: ”Etsi kuvia!” Ja minä olin etsinyt ja oppinut samalla ensimmäiset kirjaimet, joita piirsin matkimalla sivujen reunoille.

Kun kasvoin kouluikäiseksi, isäni tykkäsi pelata kanssani nappula-peliä shakkilaudalla. Hän pelasi vakavissansa, oli häviämätön, ja nauroi voitolle joka kerta kuin pikkupoika! Minä sen sijaan olin

aina hävinnyt osapuoli ja vihainen isälle.

Vielä jäi mieleen isäni kekseliäs temppu saada minut syömään hänen valmistamaansa munakokkeleita. Hän sanoi: ”Leikitäänkö teekutsua?” Ja meillä oli kovat pidot ja oikea ruoka nukkeastioilla. Se oli hauskaa, vaikka muistan yhä sen kuivan munakokkelin pahan maun!

Muuten ruokaa laittoi aina äiti: kesällä kerosiini-polttimella meidän pihalla, talvella sisällä hellalla, täytäten sitä kivihiehellä. Kaikkein eniten isä tykkäsi suolalehtikeitosta. Se oli alkukesän sesonkiruoka ja sitä voimme syödä mielin määrin. Kovalla innolla isä hörppäsi keittoa, istuen puun alla meidän pienen pihan keskellä. Kun lautanen oli tyhjä, hän pyyhki pois hikeä otsalta ja sanoi: ”Niin hyvää, että jopa kulmakarvat hikoili!”

SOTAORPOLLE TYÖSUHDEASUNTO

Tehdas oli tuohon aikaan rakentanut omille työntekijöille asuntoja. Monta vuotta isä oli jonottanut asuntoa ja väitteli asuntajakokomitean kanssa. Isä oli aloittanut uransa tehtaalla vuonna 1950 ja kaksion saimme uudesta talosta vasta vuonna 1972, minun pikkusiskoni syntymän jälkeen.

Isä kävi vuorotöissä, luki innokkaasti parvekkeella istuen ja kertoi meille kotiväelle kuulumisia: tänään, esimerkiksi, hän on kerinnyt tehdä enemmän osia kuin eilen tai siitä, että hänelle on luovutettu oman työn laatuleima. Se tarkoitti sitä, että sen leiman omaava tarkistaa itse oman työnsä laadun, eikä kukaan muu. Joka vuosi isä on ilmoittanut meille kuinka paljon työvuosia hän täytti.

Menneisyydestänsä isä kertoi oikein niukasti. Tiesin, että olohuoneen kaapissa hän säilytti vanhaa, pientä matkalaukkua, jossa oli vain hänelle kuuluvia tavaroita. Isä varjeli sitä koko ikänsä kaikilta. Mutta kun tarkkaava katse oli pois kotoa, minä uskalsin kurkistaa sen sisään. Ja mikä pettymys! Vain hauraita kirjeitä, vanha kirja kummallisella kielellä, kellertäviä valokuvia tuntemattomista ihmisistä... Silloin en tiennyt isäni menneisyydestä juuri mitään.

PIETARHOVISTA PUKKILAAN

Juttu ja valokuva on julkaistu aiemmin
Jaakkiman Sanomissa.

Aarno Kaartinen

Jarl Arvid Vilonen ja Anna Vilonen (s. Hytti).

Kuva: A Kaartinen

Anna Vilonen (s. Hytti) syntyi vuonna 1925 Neuvostoliiton Pietarhovissa. Lapsuudestaan hän muistaa ajan, jolloin heillä oli oma lehmä. Anna vei maitoa Pietarhovin kaupunginjohtajalle Arbuchoville. Vuonna 1932 kaikki lehmät ja hevoset vietiin pientilallisilta kolhoosiin.

Hyteillä ei ollut edes mahdollisuutta saada maitoa perheen lapsille. Naapurista lainattiin leipää hengen pitämiseksi. Saivat sitten kuitenkin mullikan jonkinlaisena korvauksena.

Perheen isä kuoli vuonna 1939 ja äiti vuonna 1942.

SOTA SYTTYI

Inkeriläisiä nuoria miehiä kerättiin vuonna 1939 talvisotaan Suomea vastaan. Sota päättyi kuitenkin ennen kuin he ehtivät rintamalle. Saksalaiset pommittivat saapuessaan myös Pietarhovin aluetta. Ajettiin kolhoosin lehmät piiloon metsään. Anna ja naapurin työt, Hilma, Iita ja Sonja karkasivat piilosta ja hakivat äitinsä ja koko perheen vanhaan Pietarhoviin kotiinsa.

Asuntolan toiseen päähän putosi saksalaisten pommi, mutta se ei pahemmin vahingoittanut ketään.

Saksalaiset miehittivät alueen syyskuun 30. päivänä vuonna 1941. Kaksi sotilasta majoitettiin Hyttien kotiin. Annan kokemuksen mukaan hänellä ei ole mitään pahaa sanottavaa saksalaisista, kaikista puheista ja propagandasta huolimatta. Sotien jälkeen

Anna oli asukkiansa kanssa kirjeenvaihdossa ja kävi myös heidän perheittensä luona Travemunden lähellä..

TULO SUOMEEN

Lahteen Anna tuli 19. päivänä elokuuta 1943. Hän oli silloin 14 -15-vuotias. Elämäkumppaniksi löytyi sodan päättyessä vuonna 1947 pukkilalainen Jarl Arvid Vilonen, joka oli sodassa ollessaan haavoittunut Lotinanpellossa. Perheeseen siunaantui neljä lasta Leena, Pentti, Anne ja Marjukka.

Odottaessaan vuonna 1947 vanhinta lastaan Leena, viranomaiset tulivat vaatimaan häntä palaamaan Neuvostoliittoon oikein punaupseerin toimesta. Anna pysyi tiukkana ja vastasi hakijoilleen: ”Mie olen naimisissa suomalaisen kanssa, olen myös raskaana ja pysyn täällä”.

Eipä tuohon punaupseerilla ollut mitään sanomista ja niin Annasta tuli virallisestikin suomalainen. Valitettavasti kaikille inkeriläisille ei käynyt yhtä hyvin. Kymmenet tuhannet väliaikaisesti suomalaistuneet vietiin vankileireihin orjatyöhön, joista osa vähitellen Stalinin kuoltua pääsi palaamaan läntiseen Neuvostoliittoon ja lähemmäksi alkuperäistä kotiaan.

ELÄMÄÄ ETEENPÄIN

Vilokset omistivat kuorma-auton, jolla he hiekoittivat Pukkilan teitä talvisin. He vuokrasivat lisää maata. Kotieläiminä oli lehmiä, lampaita, hevonen ja kaikkea muitakin eläimiä, mitä maatiloilla silloin pidettiin. Anna oli töissä Karhun urheiluvälinetehtaalla Monninkylässä, josta hän myös jäi normaalisti eläkkeelle 20 palvelusvuoden jälkeen.

Helppoa ei hänellä ole ollut ja lapsistakin on elossa enää kaksi tyttäretä. Nyt tämä pirteä ja hyvämuistinen 91-vuotias leski elelee edelleen kotitalossaan yksikseen muistojensa kanssa.

Sisar asuu Moskovan lähellä ja Anna on häneen silloin tällöin yhteydessä. Vanhin lapsista Leena Kivistö asuu lähellä ja kävi äitiään tapaamassa haastattelun aikana.

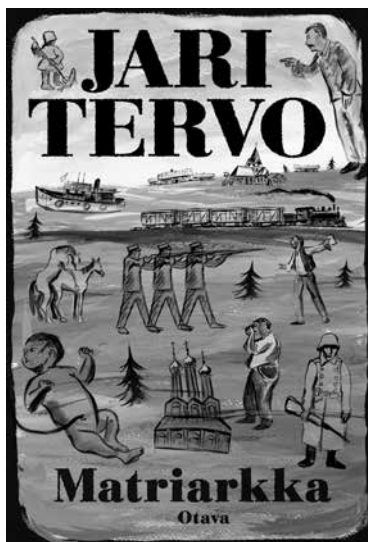
Joskus Annalle vain tulee hetkellisesti mieleen omien lapsiensa ja lapsenlapsen poismenot. Katkera hän ei silti ole ja arjen huolet pyyhittää pois huumorilla.

Vielä kerran Matriarkasta

Jari Tervon mestarillista romaania Matriarkka on tämän lehden sivuilla arvosteltu paikoin ankarinkin sanankääntein. Teoksen voi kokea monella lailla, mutta minusta meidän kaikkien tulisi kiittää Tervoa inkeriläisten kansanmurhan tuomisesta suuren (lukevan) yleisön tietoisuuteen. Aiheesta on kirjoitettu vuosien saatossa paljonkin, mutta vasta nyt tieto tavoitti kertarysäyksellä kansan syvät rivit vähintäänkin iltapäivälehtien sivuilla. Matriarkka ei ole uusi Kyynelvaunut eikä sen sitä pidä ollakaan. Tervo kertoo kauniisti ja soljuvasti Aamu Karitsantytären suvun vaiheista, kahdesta mielivaltaisesta karkotuksesta ja lopulta paluumuutosta. Vääräys, epäoikeudenmukaisuus, tuska ja äärimmäinen kaltoin kohtelu ei jää yhdellekään lukijalle epäselväksi, ei myöskään se, mikä taho näihin kauheuksiin on syyllinen.

Matriarkka on rosoinen, elämänmakuinen, koomisia ja fantastisiakin elementtejä hyödyntävä tarina inkeriläisen Simpuukan kylän asukkaista. Se kertoo ihmisistä, ei jostakin myyttisestä, tarunhohtoisesta, jalosta kansasta. Ei sellaista ole olemassakaan. Siksi kenenkään ei kannattaisi kirjaa lukiessaan loukkaantua: näinkö Tervo inkeriläisiä kuvaa? Voihan olla, että ”muistoja tosiasiat eivät turmelleet. Ne valmistetaan eri aineista.” Maailman joka kolkasta löytyy yksilöitä, jotka ovat omaa etuaan tavoitellessaan valmiita muuttumaan Eljas Karjulasta Jevgeni Lebediksi, ampumaan oman isänsä maanpetturina ja äärimmäisessä hädässä lähettämään oman tyttärensä Siperian karuimpaan kolkkaan, kunhan itse pysyy jotenkin leivän syrjässä. Vastapainoksi löytyy hyviä, jaloja ihmisiä – kuten kaikkialta muualtakin. Tervon tekstissä on kieltämättä runsaasti sukupuolisuutta, mutta niinhän se tosielämässäkin taitaa olla: valtakunnan johtavan sanomalehden

mielipidepalstalla suomalais(miehet) pohtivat parisuhteen olennaisuuksia melko lailla samassa hengessä. En soimaisi Tervoa hyppiälahkonkaan esilletuonnista: itsensä kuohiminen uskonnon nimissä on tuttua jo muinaisesta Babyloniasta. Onhan pikemminkin kiinnostavaa, että perinne on aikoinaan saanut oman ilmentymänsä myös inkeriläisten parissa.

Matriarkkaa ei kannata eikä saikaan lukea historiateoksena. Jari Tervo on kuitenkin taustamateriaalinsa lukenut. Se sekä syvä myötätunto inkeriläisten traagisia vaiheita kohtaan huokuu kauniisti ja viisaasti kirjoitetun teoksen jokaiselta sivulta. Ja miten upea onkaan kohtaus, jossa Aamu Karitsantytär ja Ilmari Tynni matkaavat kuohuvaa Jeniseijokea pitkin kohti vapauttaan kuin seppä Ilmarinen kuusen selässä kohti Pohjolaa! Tervo kertoo myös laajemmalti ihmisyydestä ja siitä, että meistä jokainen on omana itsenään kunnioituksen arvoinen. Se on

jäänyt pahasti unohduksiin Ilmari Ilmarinpoika Tynniltä, entiseltä inkeriläispojalta ja nykyiseltä Kasper Havulta, ankaralta ja kärkkäästi mieliteitään laukovalta maahanmuuttokriitikolta. Matriarkka on kirja, joka jokaisen meistä kannattaisi lukea.

Inka Parpola

kaunokirjallisuuden suomentaja

Inkeriläisten viestin päätoimittajan miniä ja ”neljäsosainkeriläisen” äiti

Päätoimittaja kiittää kaikkia aiheesta kirjoittaneita ja toivoo, että asia on nyt meidän osaltamme loppuun käsitelty.

TAPAHTUMAKALENTERI

Suomen Inkeri-liiton ja jäsenjärjestöjen ohjelmätietoja keväälle 2017

Suomen Inkeri-liitto ry

Seuraavat kaksi tapahtumaa ovat Inkerikodissa, osoitteessa: Käpylänkuja 1, 00610, Karjalatalo, 2.krs. Bussit 52, 56, 65 ja 69. Lähin pysäkki Väinölänkuja, 200 m Karjalatalosta.

1) Kevään viimeinen Inkeri-iltapäivä, Karjalatalon 2.krs, Inkerikoti **La 8.4.** Muistellaan 1940-luvun suuria ”kansanvaelluksia” alueelta pienentyneessä Suomessa. **Karjalan siirtoväen asutuksesta ja kotoutumisesta** uusiin oloihin kertoo historian dosentti **Silvo Hietanen**. Kutsukaa mukaan myös 1940-luvun karjalan evakoita! **Toivotaan Inkerin suomalaisten ja Suomen karjalaisten välistä keskustelua kokemuksistaan.**

2) Perinteiset **Inkerin sukututkimuspäivät 22. - 23.4.2017** (la - su) 9-17 Inkeri-kodissa Karjalatalolla. Paikalla on useita sukututkijoita auttamassa aloittelijoita sekä tukemassa pitemmälle ehtineitä sukututkimuksesta kiinnostuneita.

Matka Hankoon la 6.5.2017

Aikataulu

klo 08.00 Lahti, linja-autoaseman turistipysäkki (vanha)

klo 09.00 Hyvinkää, Hämeenkatu 14

klo 09.45 Vantaa, Tikkurila / Unikkotie 5

klo 10.15 Helsinki, Mikonkadun turistipysäkki

klo 10.45 Espoo, Suvelan kappeli / Kirstintie 24

klo 12.00 Hanko

klo 16.00 paluu Hangosta siten, että ensin ajetaan Lahteen ja viimeisenä Helsinkiin. Espoolaiset jatkavat tästä omin neuvoin koteihinsa.

Liikennöitsijänä toimii Lehtimäen tilausajot.

Ohjelma - oppaana Hangon museosiantuntija Marketta Wall.

Ruokailu Klo 12, Ravintola På Kroken, Tegelbruksvägen 12, 10900 Hanko

Uusi hautausmaa, osoite: Itäinen Puistotie 11, 10960 Hankopohjoinen.

Kunniakäynti muistomerkillä, joka on perustettu Hangon leirillä kuolleiden yli 100 inkeriläisen muistolle.

Leiritilat: Niitä on ainakin kolme. Onko mikään enää paikallaan?

Hangon satama, osoite Länsisatama.

Onko Paldiskista Hankoon tulleilla muistikuvia satamasta? Mikä on entistä, mikä on muuttunut?

Matkalla ei ole välipalataukoja. Jokainen varaa syömistä ja juomista oman tarpeensa mukaan.

Hinta, joka sisältää matkat, lounaan ja opastuksen, kerätään bussissa. Maksun suuruus riippuu matkustajien määrästä seuraavasti:

- 50 henkilöä/35 €

- 40 henkilöä/40 €

- 30 henkilöä/45 €

- 20 henkilöä/50 €

Matkan johtajina toimivat Alina-Sinikka Salonen ja Pirkko Koso.

Ilmoittautuminen 30.3. mennessä. Se tapahtuu mielellään seurojen kautta. Seurat ottavat halutessaan nimet muistiin, ja lähettävät **lukumäärän** toiselle matkanjohtajalle, Pirkko Kosolle, pirkko.koso@pp1.inet.fi, p. 0408446965. Seuroihin kuulumattomat ilmoittautuvat suoraan Pirkolle. Jos matkalle lähtö on riippuvainen hinnasta, niin tilannetta voi tiedustella pari päivää ennen matkaa. **Ilmoitathan myös mahdollisesta ruokarajoituksesta!**

Tule rohkeasti mukaan, älä bussimatkan pituutta pelkää! Kaikki on suhteellista. Jos olisi kyseessä matka Inkerinmaalle, istuisimme pitemmän matkan bussissa, ennen kuin olisimme edes perillä. Olisi hienoa saada KAIKKI Etelä-Suomen Inkeri-kerhot samalle matkalle! Turkulaiset voisivat tulla omin avuin ja tavattaisiin esimerkiksi På Krokenissa.

Matkalla voidaan laulaa yhteislauluja, kertoa tarinoitamme, järjestää tietokilpailuja. Kirja-arpajaiset ovat ohjelmassa. Samoin takataskussa on erilaisia videoita.

Matka Tarttoon 3. – 5.6.2017

Lauantai 3.6.

10.30–12.30 Laivamatka Helsinki-Tallinna Tallinkin M/S Megas-tarilla

Laivalla buffet-aamiainen

Matka Tarttoon ja majoittuminen Pallas-hotelliin

Omatoimista tutustumista Tarttoon

Klo 17.30 Lähtö illanviettoon Inkerin maja, Veski 35,

Illtapalaa tarjotaan ja on myös ostettavana

Sunnuntai 4.6.

08.00–11.00 Aamiainen hotellissa

10.00–12.00 Opastettu kiertoajelu Tartossa

12.00 Jumalanpalvelus Pietarin kirkossa, jonka jälkeen kulkuena (myös bussilla pääsee)

13.00 Juhlat Viron uuden kansallismuseon pihalla Muuseumintie 2

- Mahdollinen museon esittely, maksaa 10 €

- Konsertti + jatkotanssit

20.00 Illallinen hotellin ravintolassa

Maanantai 5.6.

07.00 –10.00 Aamiainen hotellissa

10.00 – Halukkaat voivat vieraillla Tiedekeskus AHAH:ssa omakustanteisesti (lippu 13 €)

12.00 Hotellihuoneiden luovutus

12.30 Pubi Ölle taressa arkilounas, johon kuuluu kahvi/tee

15.00 Lähtö Tallinnaan, jossa mahdollisuus ostoksiin

19.30 –21.30 Laivamatka Helsinkiin Tallinkin M/S Megastarilla
Buffet-illallinen laivalla

Matkan hinta per henkilö

320 €, edellyttäen ryhmässä min. 21 matkustajaa.

305 €, edellyttäen ryhmässä min. 26 matkustajaa

H1-lisä 53 €.

Hintaan sisältyy:

- Matkustajaliput kansipaikoin Helsinki-Tallinna-Helsinki Tallinkin m/s Megastarilla
- Laivalla myöhäinen buffet-aamiainen Hel-Tal ja buffet-illallinen Tal-Hel suunnalla
- Majoitus kahden hengen jaetussa huoneessa aamiaisineen
- Bussi kolmena päivänä ohjelman mukaisesti
- Suomenkielinen opas kiertoajelulla Tartossa 4.6.
- Illallinen 4.6 ja arkilounas 5.6.

Ilmoittautuminen Alina-Sinikka Saloselle **viimeistään 20.4.2017** alinasinikka@gmail.com tai postikortilla tai kirjeellä Alina-Sinikka Salonen, Metsäpurontie 17 D 58, 00630 Helsinki. Seuraavat tiedot ilmoitetaan: nimi, syntymäaika, osoite, sähköpostiosoite, puhelin, **mahd. ruokarajoite**.

Ilmoittautuessa maksetaan ennakkomaksuna, (jota ei peruutuksen sattuessa makseta takaisin) 50 €, loppumaksu viimeistään 20.4.2017. Maksu suoritetaan silloin halvemman hinnan mukaan. Tarvittaessa matkustaja maksaa 15 € lisää matkan aikana.

Maksu suoritetaan Suomen Inkeri-liiton tilille FI51 8000 1200 3063 64. (Huomaa, että tilinumero on toinen kuin aiemmilla matkoilla!)

Passi tai virallinen EU-henkilökortti on oltava matkalla mukana. Suosittelemme kattavaa matkavakuutusta.

Ystävällisin terveisin

Alina-Sinikka Salonen ja

Virve Vast – Hansa Travel, vastuullinen matkan järjestäjä

Huomio: kesäjuhlien päivämäärä Oulunkylässä ei ole 15.7., vaan 22.7.2017

Ilmoittajille

Tapahtumakalenteriin toivotut ilmoitukset tulee toimittaa toimittajille lehden kakkosivulle ilmoitettuun aineiston vastaanottopäivään mennessä.

Hyvinkään Inkeri-kerho

Talven kokoontumiset. Kokoontumiset seurakunnan aulakahviossa (Hämeenkatu 16) kello 14.
2.4., 21.5.2017.

Tiedustelut:

Outi Mäkelä p. 040 708 1999 outi.makela@kolumbus.fi

Leila Salo p. 040 567 7065 leila.salo@hotmail.com

hyvinkaan.inkerikerho@hotmail.com

Lahden seudun Inkeri-seura

Kerhoillat joka kuukauden toinen maanantai alkaen kello 13 Luther kirkolla, osoitteessa Vuorikatu 37.

Kerhoiltojen kahvituksen sovimme vuorotellen jo edellisessä kokouksessa.

Kerhoilloista ja kokouksista tiedusteluihin vastaa Maria Lahti, p. 0400 841 741

maria.lahti.nikkari@gmail.com

Turun seudun Inkeri-seura

Beseda-teehetket jatkuvat, mutta aika ja paikka muuttuvat. Kokoontumme Yhdessä-yhdistys ry:n tiloissa (Nisse Kavonkatu 3, Varissuo) parittomina keskiviikkoina kello 15.00 – 17.00. Beseda-teehetkiä vetää Eero Pellinen. Tarkempia tietoja voi kysellä seuran puhelinnumerosta 045 6687628

Juhlatilaisuudet Varissuon kirkolla (Kousankatu 6), kello 14 alkaen.

Palvelupiste, Uudenmaankadulla on toistaiseksi lopetettu.

Terveys- ja sosiaalineuvontapiste tiistaisin klo. 10 – 12 (Kousankuja 5) ja torstaisin klo. 10 – 12 (Katteluksenkatu 1, Vuokko).

Muina aikoina neuvontaa saa seuran puhelinnumerosta.

Seuran uusi postitusosoite on: Lyydia Bazaleva (TSIS ry),

Päivänousevanpolku 13 B 57, 20610 Turku.

Helsingin seudun Inkeri-seuran tapahtumia

Anitta Iline anitta@inkeriseura.com tai p. 050-565 9805

Työpajat järjestetään Karjalatalon Inkerikodissa

(Käpylänkuja 1, Helsinki)

Tiedustelut Toivo Tupin p. 040 578 3894

HELLAAN LAAKERI

*Oi Hellaan laakeri ylhäinen,
sinä ikävöity puu!
Kädet ylitse vuositubanten
sinun lehviiis kurkottuu.
Miten ylhäällä hohtaen kruunaavat
ne varttasi korkeaa!
Olet ylpeä puu: sinä kumarrat
vain voittajaa.*

*Oi kauneuttasi, ylhäinen,
oi loistoas ankaraa!
Sinut kasvatti tanner sankarien,
pyhä, puolustettu maa.
Sydän velto ja tahto miehuuton
sinun kilpaasi karttakoon:
sinun kotisi Termopylai on
ja Maraton.*

*Oi Hellaan laakeri ylhäinen,
sinä ylistetty puu!
Sinun korkeuttasi katsoen
sydän alati huikaistuu.
Ylös sineen, loistava, nostat pään,
vaan juuresi maassa on,
ja lehvies alla leikitään
kisa uljas, ajaton.*

Aale Tynni voitti tällä runolla vuonna 1948 Lontoon olympialaisissa kultaa.

Renkaiden symboliikkaa on tulkittu eri tavoin, mutta Kansainvälisen olympiakomitean mukaan olympiarenkaat ilmaisevat olympialiikkeen toimintaa, ja ne edustavat maailman viittä maanosaa ja olympialaisiin eri puolilta maailmaa kokoontuvia urheilijoita.